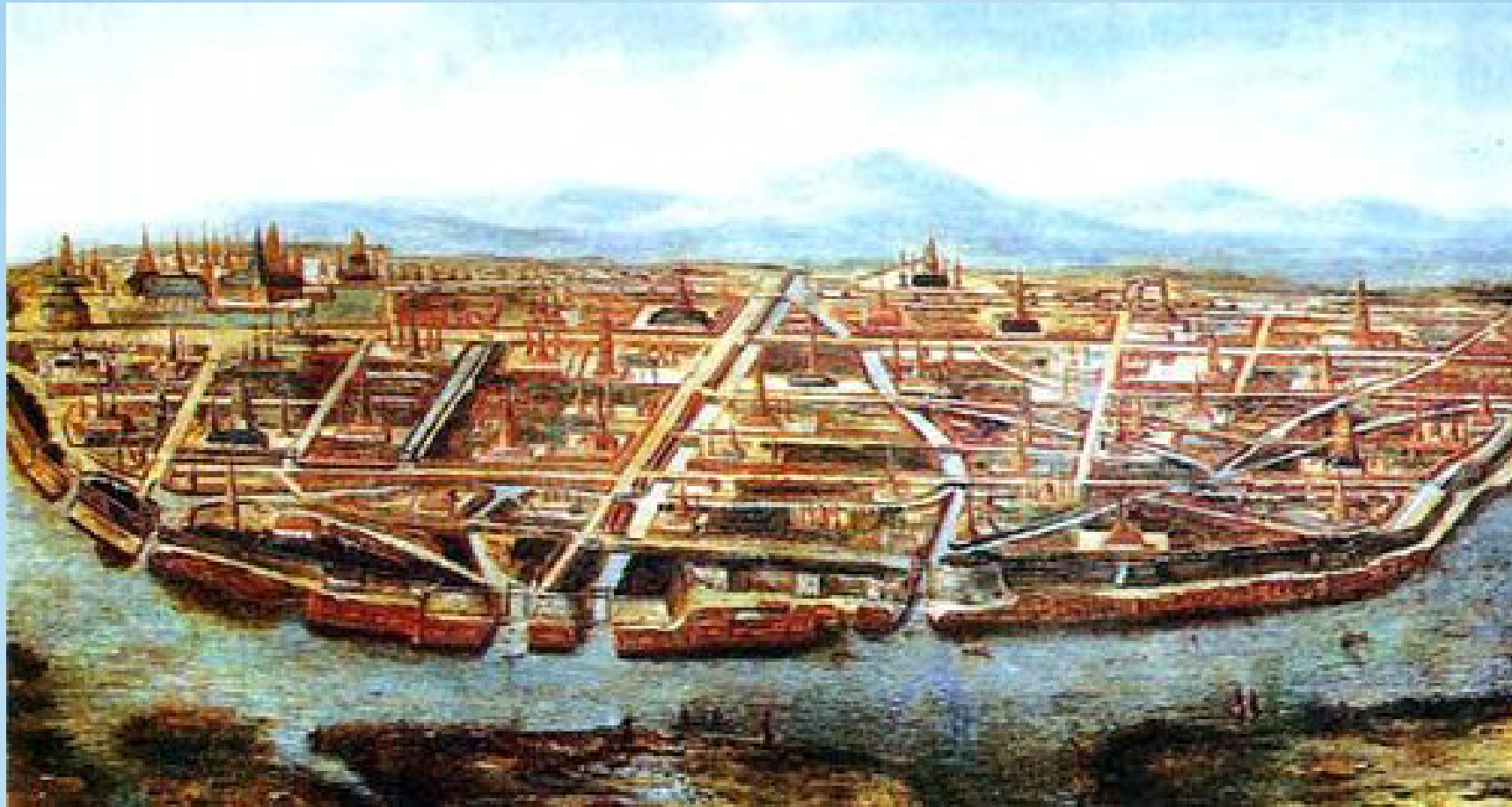
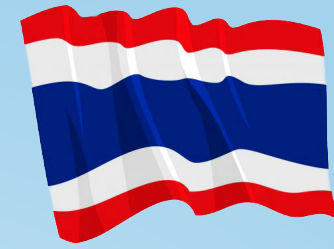

๑๐๐ ปี ครองชาติไทย

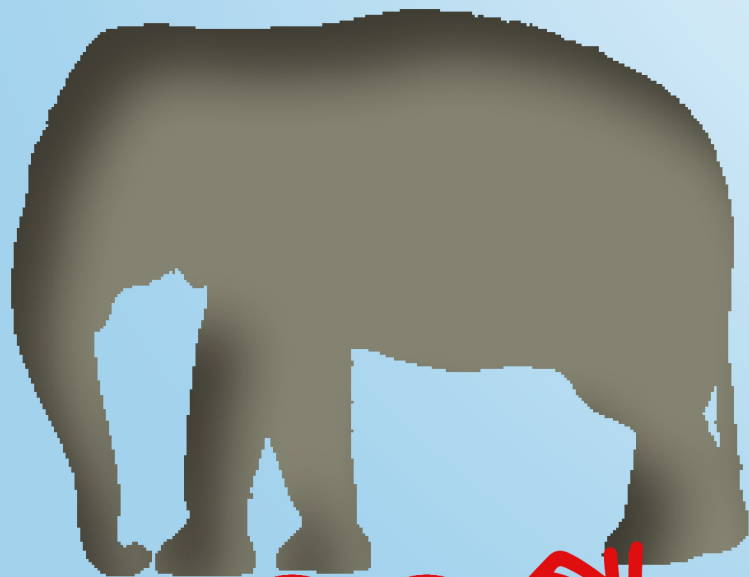

พุทธศักราช ๒๕๖๐

ความเป็นมาธงชาติไทย

ธงสยามหรือธงชาติไทยมีมาตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏแน่ชัด
แต่ปรากฏหลักฐานในสมัยกรุงศรีอยุธยา
รัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ตามที่บันทึกไว้ ในจดหมายเหตุฝรั่งเศสโดยบันทึกไว้ว่า

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

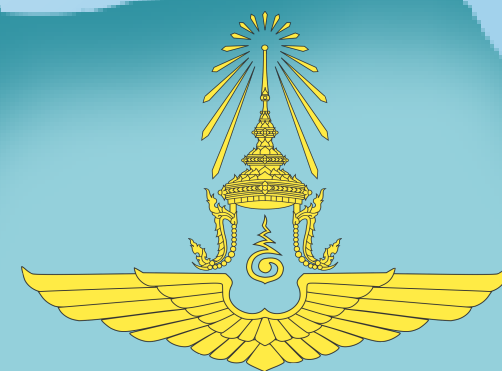

ความเป็นมาธงชาติไทย

“วันที่ ๓ กันยายน ๒๒๒๓ เรือรบฝรั่งเศสชื่อเลอร วาตูร์
โดยมี มงซีเออร์ คอญูแวน เป็นนายเรือ
ได้นำเรือเข้ามาถึงปากแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อเจริญสัมพันธไมตรี
และการค้ากับสยามประเทศ นายเรือได้ประสาธน์จะขอยิงสลุต
เพื่อให้ความเคารพเมื่อผ่านป้อมวิไชยเเพท (ปัจจุบันคือป้อมวิชัยสิทธิ์)
ตามประเพณีของชาวยุโรป ซึ่งสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ทรงมีพระบรมราชานุญาตและรับสั่งให้ทางออกญาพระศักดิ์สงคราม
เจ้าเมืองบางกอก ได้ยิงสลุตเป็นการเคารพตอบด้วย
แต่ครั้งนั้นสยามยังไม่มีธงชาติ จึงได้ชักธงชาติฮอลันดาขึ้น
ทางฝรั่งเศสเห็นว่าไม่ใช่ธงชาติสยามจึงยังไม่ยิงสลุต
และได้แจ้งให้สยามทราบว่า หากประสงค์จะให้ยิงสลุตแล้ว
ขอทางสยามได้ชักธงชาติฮอลันดาลง แล้วชักธงอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นแทน
ทางสยามจึงได้ชักธงแดงขึ้น ซึ่งธงแดงเป็นธงที่สยาม
ใช้สำหรับเป็นธงนำทัพอยู่แล้ว จากนั้นฝรั่งเศสจึงยิงสลุต”
ด้วยเหตุนี้ สยามจึงถือเอาธงสีแดงเป็นธงชาติสยาม

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

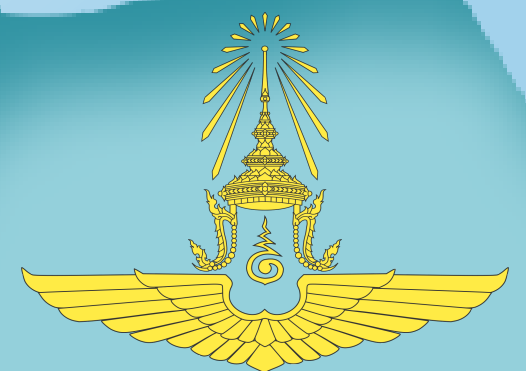
สมัย กรุงศรีอยุธยา - กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สมัยกรุงศรีอยุธยา - พ.ศ.๒๓๒๔

“ธงสีแดงเกลี้ยง” ถูกใช้เพื่อธงชาติสยามนับแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จนกระทั่งเข้าสู่สมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยใช้เป็นเครื่องหมายประจำเรือค้าขายกับต่างประเทศ โดยชักขึ้นทั้งไฟเรือหลวง และเรือราษฎร

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

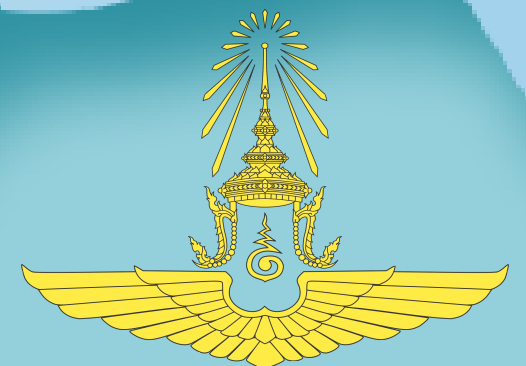
รัชสมัย รัชกาลที่ ๑

พ.ศ.๒๓๒๕ - พ.ศ.๒๓๖๐

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ ทรงมีพระราชดำริว่า
เรือหลวงและเรือราษฎรควรมีเครื่องหมายให้เห็นแตกต่างกัน
จึงมีพระบรมราชโองการให้ทำรูป “จักรสีขาบ” ติดไว้กลางธงสีแดง
สำหรับเป็นเครื่องหมายใช้เฉพาะเรือหลวง ส่วนเรือค้าขายทั่วไปยังคงใช้ ธงสีแดงเกลี้ยง ตามเดิม

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

รัชสมัย รัชกาลที่ ๒ - รัชกาลที่ ๓

พ.ศ.๒๓๖๐ - ๒๓๙๘

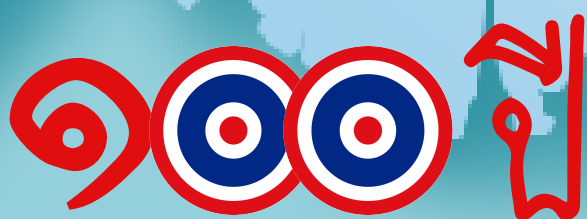
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงได้ช้างเผือกเอกมาสู่พระบารมีถึง ๓ เชือก คือ พระเศวตกฤษุ์ร พระขมาเศวตไฉยรา และพระขมาเศวตคชลักษณ์ ซึ่งถือเป็นพระเกียรติยศอย่างสูง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำ “รูปช้างสีขาวยืนพินัยอยู่ใต้วงจักรสีขาว”

ติดไว้กลางธงแดงอันมีความหมายว่า “พระเจ้าแผ่นดินผู้มีช้างเผือก”

และธงนี้ ก็ให้ใช้เฉพาะเรือหลวงเท่านั้น ส่วนเรือพ่อค้าทั่วไปก็ยังคงใช้ธงสีแดงเกลี้ยงตามเดิม

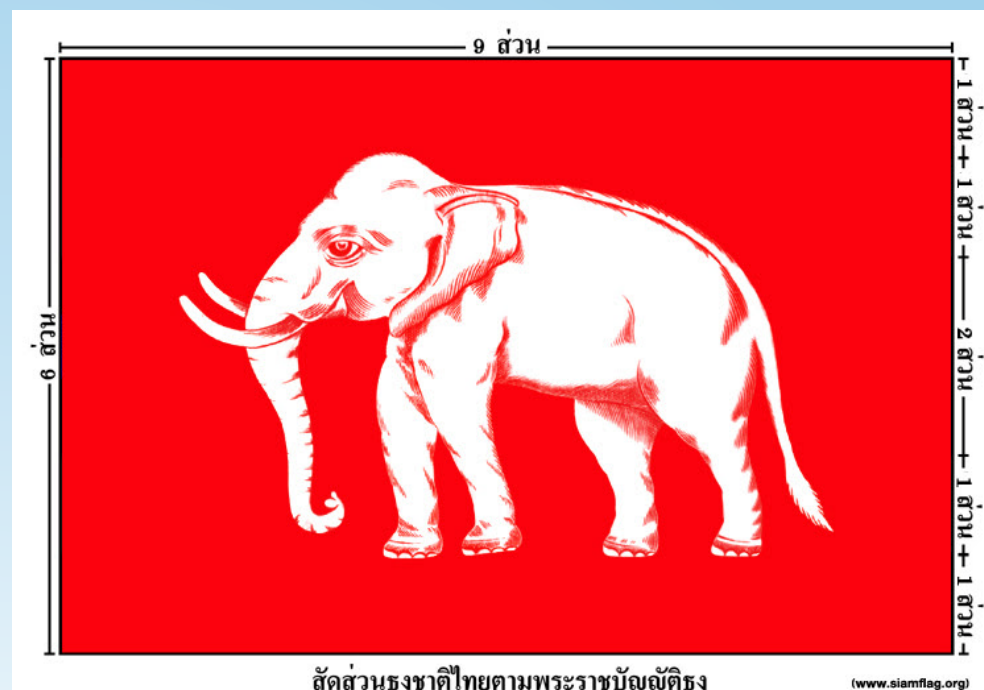
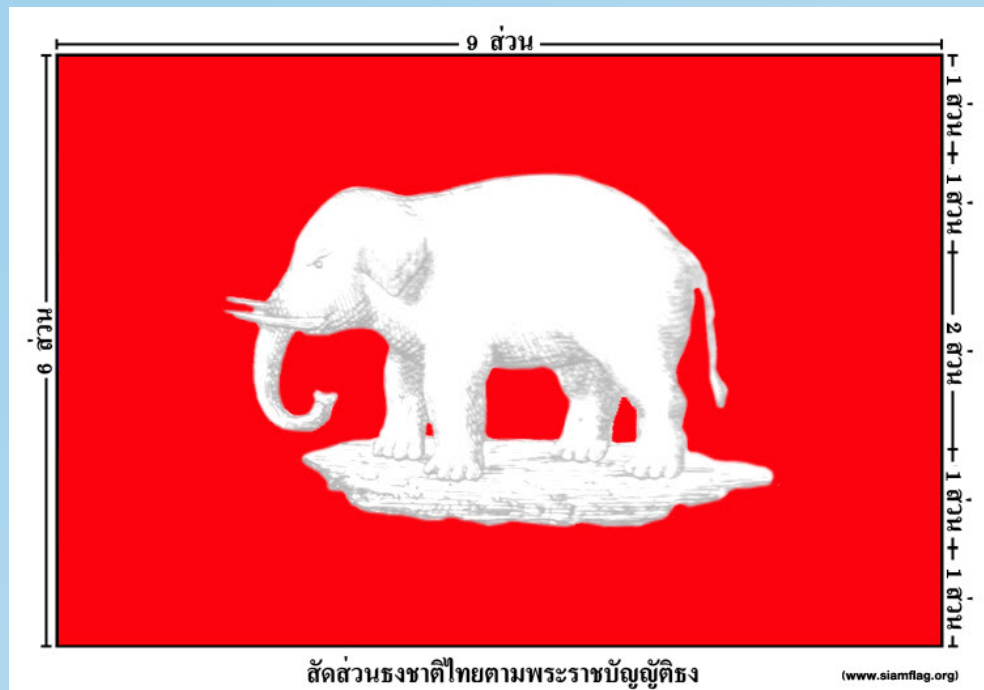
โดยใช้ธงสยามแบบนี้จนถึงรัชกาลที่ ๓

๑๐๐ ปี ฉลองชาติไทย

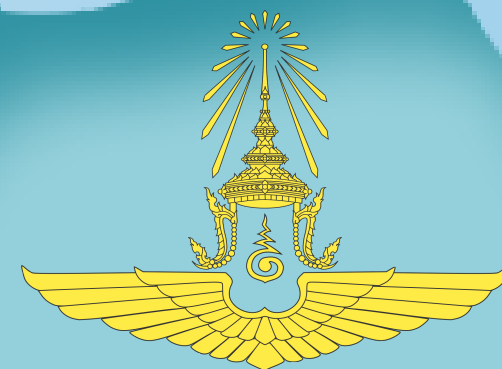
รัชสมัย รัชกาลที่ ๔

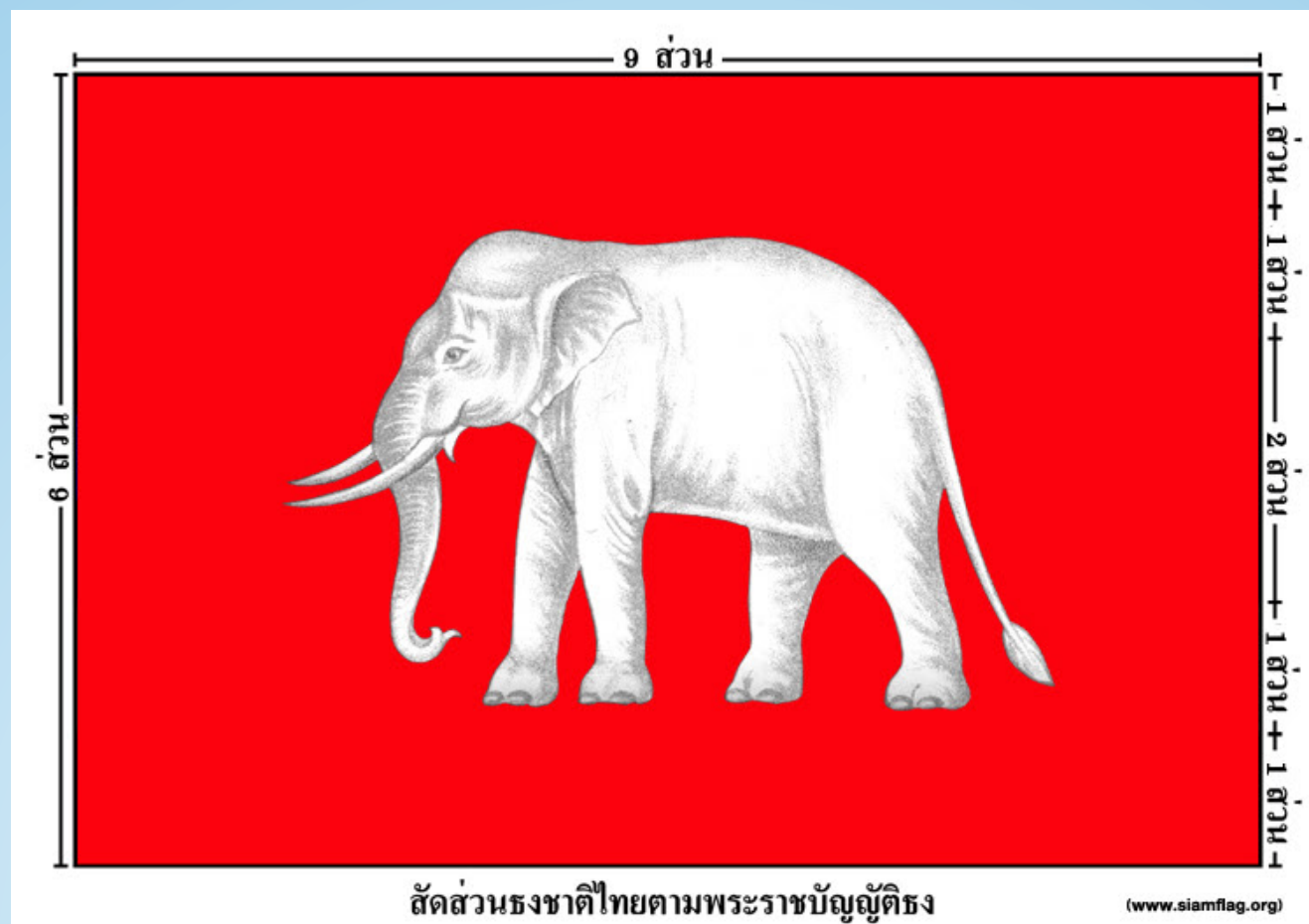
พ.ศ. ๒๓๙๘ - ๒๔๕๙

สยามได้มีการค้าขายกับทางยุโรปมากขึ้น พร้อมทั้งมีสถานกงสุลตั้งอยู่ใโพพระนคร
ซึ่งชักธงชาติของตนเองขึ้นเป็นสำคัญ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่ง
ที่สยามจะต้องมีธงชาติที่แน่นอน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
จึงทรงมีพระราชดำริว่าธงสีแดงซึ่งเป็นที่ใช้กับเรือของสามัญชนชาวสยามนั้น ชำกับประเทศอื่น ๆ
ยากต่อการแยกแยะ จึงสมควรยกเลิกเสีย และหันมาใช้ธงอย่างเรือหลวง
แต่โปรดเกล้าฯ ให้เอารูปวงจักรสีขาวออกเสีย เพราะเป็นของสูง
และใช้เป็นเครื่องหมายเฉพาะพระเจ้าแผ่นดินเท่านั้น โดยให้คงไว้แต่รูปข้างเผือกอยู่กลางตรงแดง
แต่ทว่าให้ปรับขนาดข้างเผือกให้ใหญ่ขึ้น โดยโพช่วงแรกเป็นแถบข้างเผือกขึ้นพื้น
ต่อมาปรับเป็นรูปข้างเผือกปล้อง

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

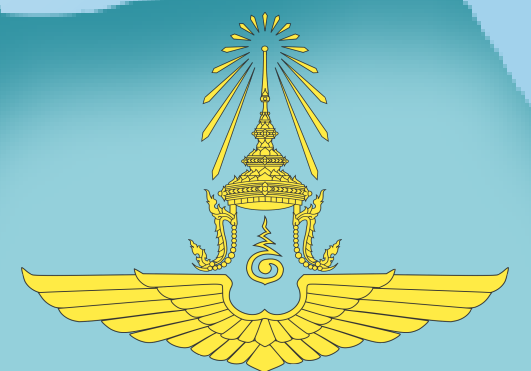

รัชสมัย รัชกาลที่ ๕

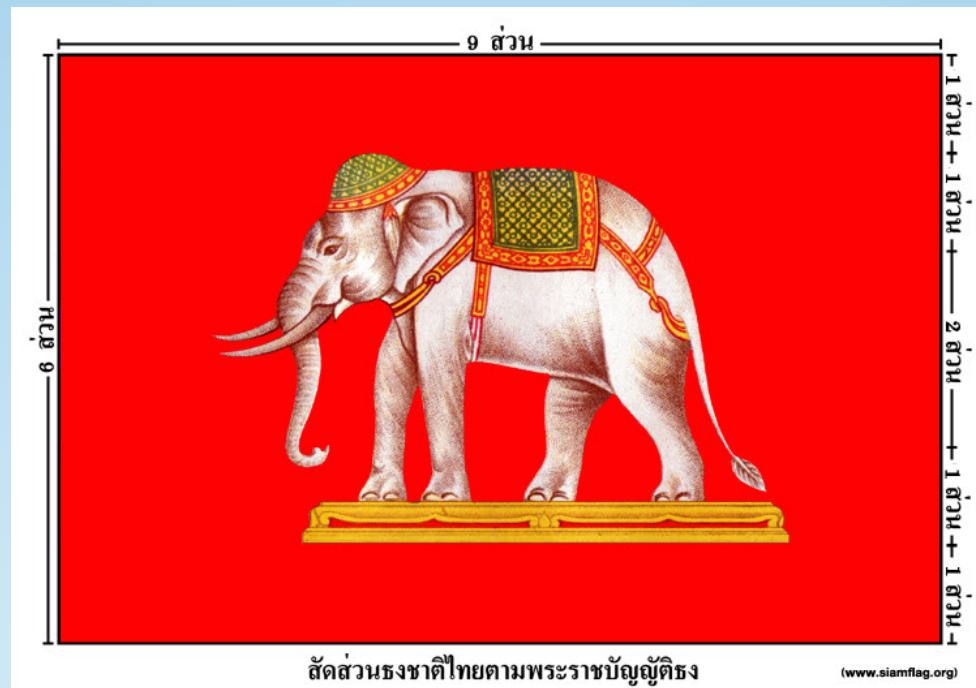

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
ได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่างธงสยามเป็นครั้งแรก
ตรงกับรัชศก โทศกัณฐ์ศก ๑๑๐ ต่อมาคือพระราชบัญญัติธงสยาม รัชศก โทศกัณฐ์ศก ๑๑๖
และพระราชบัญญัติธงสยาม รัชศก โทศกัณฐ์ศก ๑๑๘
โดยทุกฉบับได้เขียนถึงลักษณะของธงชาติสยามเป็นแบบ
“ธงพื้นสีแดงตรงกลางเป็นรูปช้างเผือกสีขาวปลอด หันหน้าเข้าหาเสา”

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

รัชสมัย รัชกาลที่ ๖

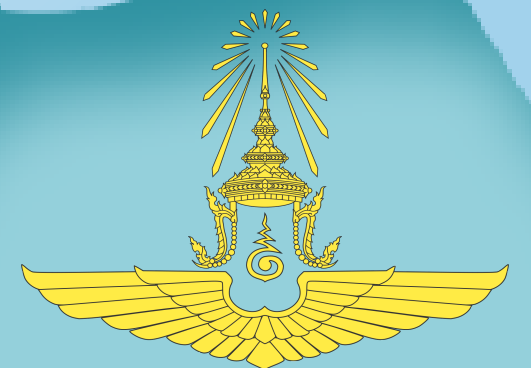
พ.ศ. ๒๔๕๙ - พ.ศ. ๒๔๖๐

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
ได้ทรงมีพระราชดำริว่า เมื่อมองธงชาติซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้นแต่ไกล
จะมีลักษณะไม่ต่างจากธงราชการเท่าไร และรูปช้างที่อยู่กลางธงก็ไม่งดงาม
จึงโปรดเกล้าฯ

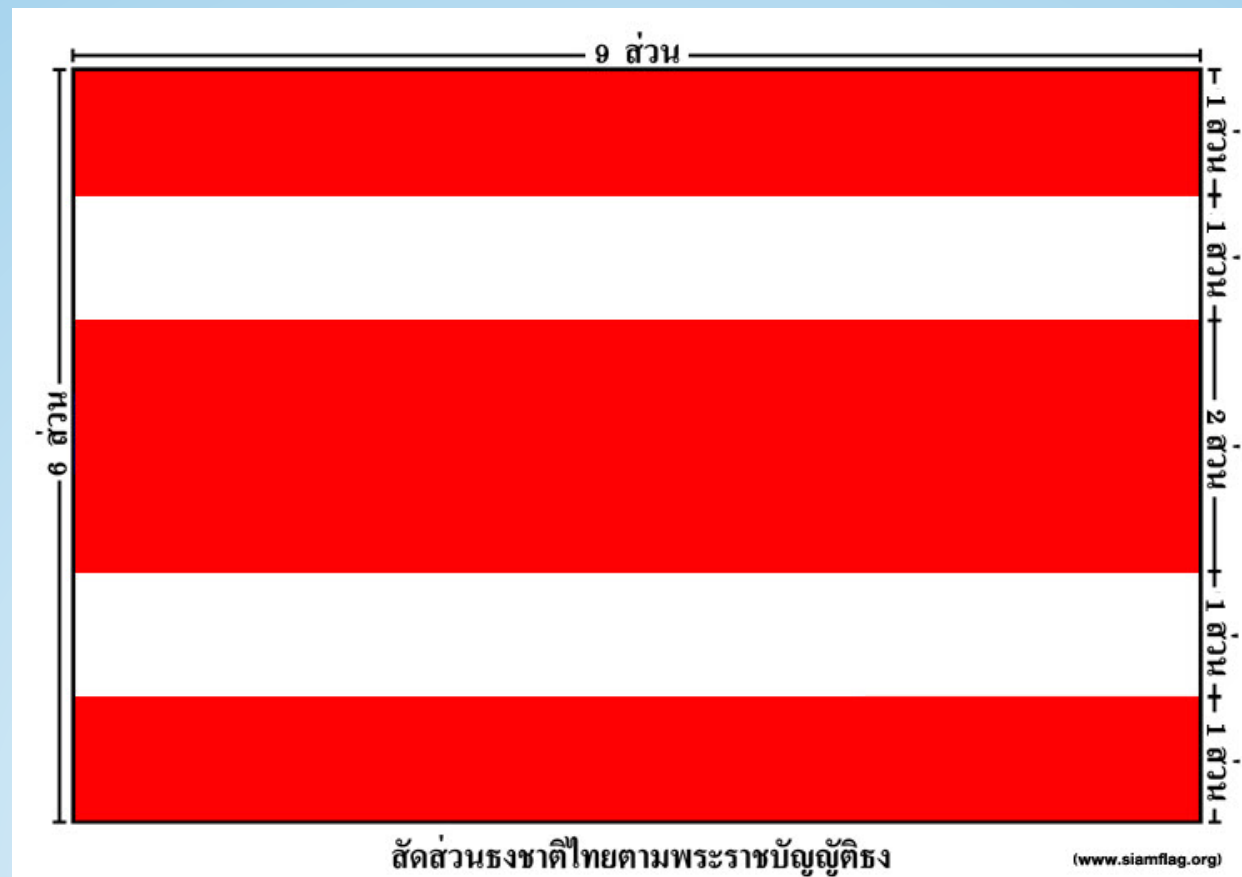
ให้ออกประกาศเพิ่มเติมและแก้ไขพระราชบัญญัติธงรัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ ตามมาตรา ๔ ข้อ ๑๕
โดยแก้ไขลักษณะธงชาติเป็นดังนี้

“ให้แก้ธงชาติเป็นพื้นสีแดง กลางเป็นรูปช้างเผือกทรงเครื่อง ขืนแท่น หน้าหันเข้าเส้า สำหรับเป็นธงราชการ”
ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๕๙ ซึ่งถือเป็นธงช้างรูปสุดท้ายของธงไตรรงค์รัตนโกสินทร์

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

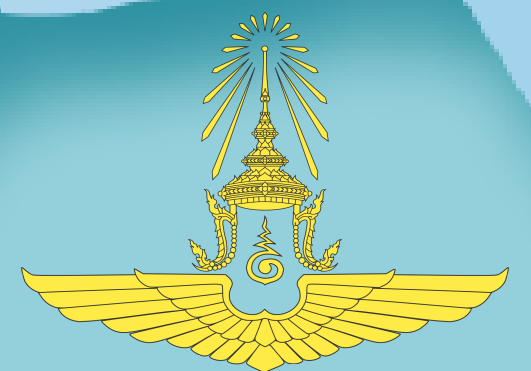

รัชสมัย รัชกาลที่ ๖

ช่วงท่ายปี พ.ศ.๒๔๕๙ รัชกาลที่ ๖ ทรงเห็นในควมสำนากของราษฎรที่ต้องสังข์อ
ดงข้างมาจากต่างประเทศ และบางครั้งเมื่อเกิดความสะเพร่าติดดงผิด
รูปข้างกลับเอาขาซ้ซ้ขึ้นเพื่่นที่หน้าสะอาข ซึ่งหากเปลี่ยนเพื่่นดงแถบสีแล้ว
ราษฎรก็สามารถทำดงใช้ได้เอง และจะช่วขจัดปัญหการติดดงผิดพลาด
โดยก่อหนดกพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ได้ทรงทดลองใช้ธงชาติไทยแบบร้วขาวแดงห้าร้ว
ติดอยู่ทีสพามเสื่อป่าโพช่วงระยะหนึ่ง

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

รัชสมัย รัชกาลที่ ๖

รัชกาลที่ ๖ ทรงมีพระราชหัตถเลขาในบันทึกส่วนพระองค์ วันเสาร์ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๔๖๐

ว่าได้ทอดพระเนตรบทความแสดงความเห็นของผู้ใช้นามแฝงว่า

“อะแควีริส” โนหนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เดลิเมล์ ภาษาอังกฤษ

ฉบับวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๔๖๐ ได้ทรงแปลข้อความนั้นลงในบันทึกด้วย มีความโดยย่อว่า

“เพื่อนชาวต่างประเทศของผู้เขียน (อะแควีริส) ได้ปรารภถึงธงชาติแบบใหม่ว่า

ยังมีลักษณะไม่สง่างามเพียงพอ ผู้เขียนก็มีความเห็นคล้อยตามเช่นนี้

และเสนอแนะด้วยว่า รัฐบาลกลางควรจะเป็นสีน้ำเงินซึ่งเป็นสีส่วนพระองค์ของพระมหากษัตริย์

ซึ่งถ้าเปลี่ยนตามนี้แล้ว ธงชาติไทยก็จะประกอบด้วย สีแดง สีขาว สีน้ำเงิน

มีสีเหมือนกับธงสามสีของฝรั่งเศส ธงยูเนียนแจ็กของอังกฤษ และธงดาวของสหรัฐอเมริกา

ประเทศพันธมิตรทั้ง ๓ ประเทศ คงเพิ่มความพอใจในประเทศไทยยิ่งขึ้น เพราะเสมือนหยกของเธอ

ทั้งการที่มีสีของพระมหากษัตริย์ในธงชาติ ก็จะเป็นเครื่องเตือนให้ระลึกถึงพระองค์

ในวาระที่ประเทศไทยได้เข้าสู่เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ด้วย”

รัชกาลที่ ๖ ทรงทอดลงวาดภาพธงสามสีลงในบันทึก ทรงเห็นว่างดงามดีกว่าริ้วขาวแดงที่ใช้อยู่เดิม

ต่อมาเมื่อเจ้าพระยารามราฆพ (ขณะนั้นยังเป็นพระยาประสิทธิ์ศุภการ)

ไปเฝ้าสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิชิตปรีชาสมบัติ

ได้นำแบบธงไปถวายเพื่อทูลขอความเห็น ก็ทรงเห็นชอบและได้รับสั่งว่า

ถ้าเปลี่ยนในขณะนั้นจะได้เป็นอนุสรณ์ในการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ ด้วย

รัชกาลที่ ๖ จึงโปรดให้พระยาตรีภุชบุรีรักษ์ ร่างประกาศแก่แบบธงชาติสยาม

และได้ทรงนำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะเสนาบดีเพื่อฟังความเห็นชอบ ที่ประชุมลงมติเห็นชอบธงสามสีตามแบบ

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

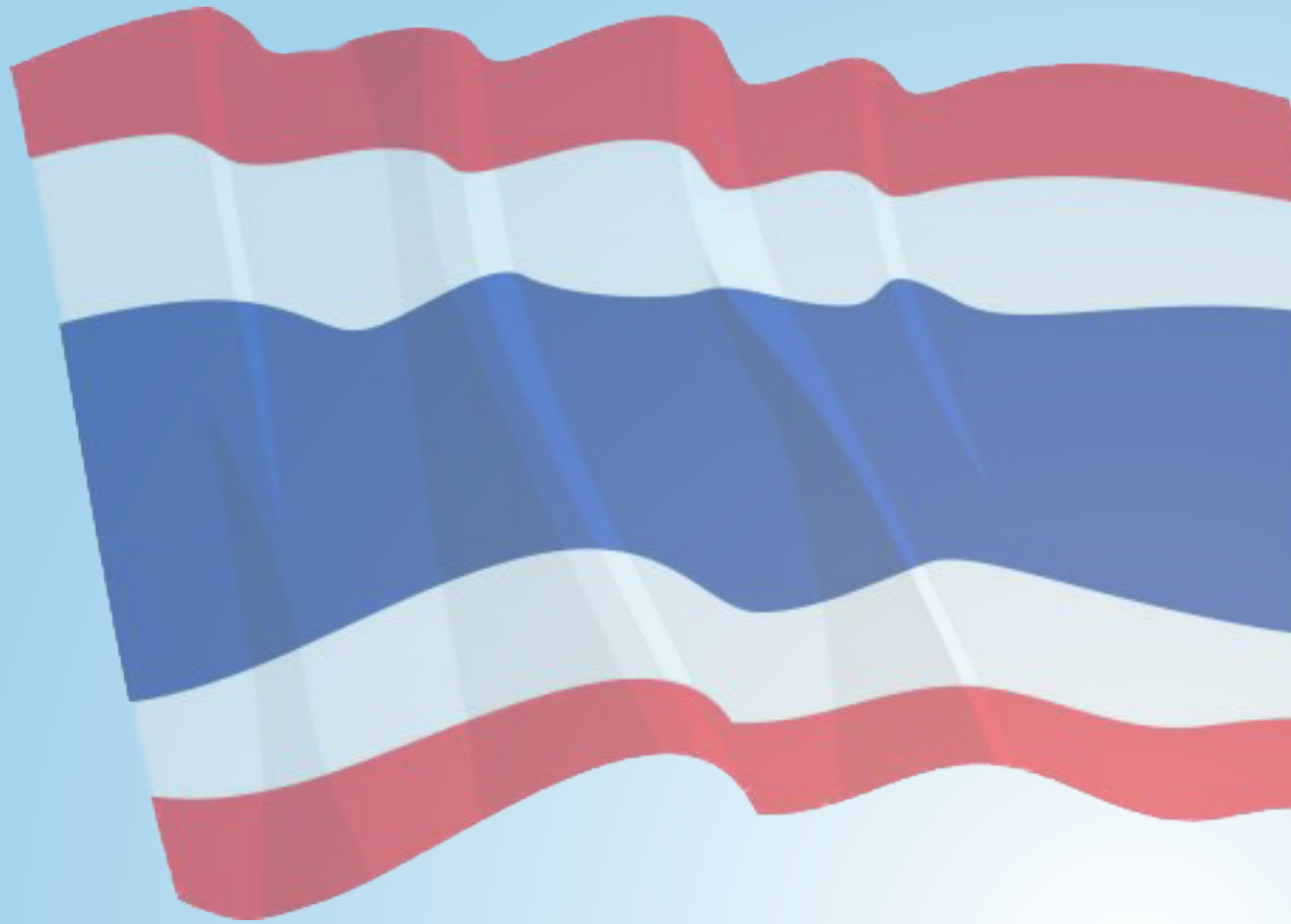
รัชสมัย รัชกาลที่ ๖

รัชกาลที่ ๖ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติธงขึ้นเรียกว่า พระราชบัญญัติธง พระพุทธศักราช ๒๔๖๐ ออกประกาศเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๔๖๐ มีผลบังคับใช้ภายหลังวันออกประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ๓๐ วัน ซึ่งต่อมาคงสยาม แบนล่าสุดนี้ถูกเรียกว่า “ธงไตรรงค์”

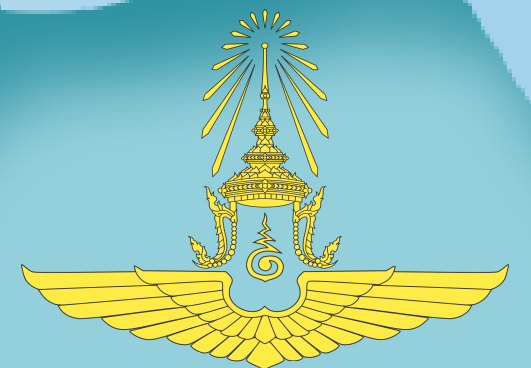
๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๔๖๐
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๔๖๐ ซึ่งต่อมาธงนี้ได้ถูกเรียกว่า
“ธงไตรรงค์” และใช้เป็นธงชาติไทยมาจวบจนปัจจุบัน

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

เพลงชาติไทย

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
เป็นประชารัฐไผทของไทยทุกส่วน
อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี
ไทยนี้รักสงบแต่ถึงรบไม่ขลาด
เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่
สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี
เถลิงประเทศชาติไทยทวีมีชัย ชโย

๑๐๐ ปี ธงชาติไทย

